

Op een ander hoekje groeide een tuiltje *Sertularia cupressina*, de weermannetjes van Texel, met elkaar dus een heele nederzetting. Wanneer het water niet zoo koud en het warme (?) schip niet zoo dicht bij geweest was, zou ik u nog veel meer van dit veenstuk hebben kunnen vertellen, want ik ben overtuigd, dat er nog heel wat meer op heeft gezeten. Nu moest ik mij haasten, een groot stuk met boorgaten er af te breken en dit voor verder onderzoek mee aan boord te nemen. Eerst thuis kwam ik er toe, het te ontleden, en daar bleek mij, dat zoowel *Petricola* als *Pholas* in blakenden welstand naast elkaar in het stuk vertegenwoordigd waren. Het besluit van onzen Griendtocht maakte dus veel goed, wat door koude en wind bedorven had kunnen zijn. In elk geval zijn wij er niet voor niets geweest; ik ben tenminste dadelijk bereid als de gelegenheid zich weer mocht voordoen, den tocht nog eens te ondernemen.

Dr. W. G. N. VAN DER SLEEN.

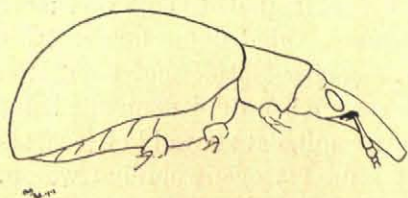
IV.

Daar krijg ik een herinnering, dat ik beloofd heb met de andere deelnemers, onzen Griendtocht te „vereeuwigen“. Hoe moet ik aan die belofte voldoen? Toen ik gewapend met net en vanggerei, na onzen watertocht de schoenen weer aan had, ben ik aan 't vangen getogen, helm, *Statice*, alles wat mij sleepbaar leek heb ik afgesleept en wat was het resultaat? Een paar van je gewoonste lievenheersbeestjes, wat sluipwespjes, vliegjes en tot slot een paar vlinders.... gezien.

Den buit deed ik in een klein fleschje en daarop had ik fluks het etiket Griend, Aug. 1912 geplakt. Thuis in Amsterdam alles nagezien en onder alle fleschjes Terschelling en Aerdenhout geen fleschje Griend meer te ontdekken. Waar is mijn fleschje gebleven? Varus redde legiones! Neen, dat kan ik niet zeggen. Legioenen waren het niet, er zat maar heel weinig in 't fleschje. Nu, dat had anders kunnen zijn. Had het weer maar iets meegewerkt en waren we een week later gekomen, dan was er wel wat te vinden geweest. Hoe prachtig was niet het veld *Statice*, minstens een even goed terrein als Terschelling, waar Dellewal en Grie *Statice* in overvloed boden, alle drie terreinen, die tot de begroeide slikken behooren. Waar *Statice* groeit, is de bodem aan overstroming blootgesteld en bestaat de grond tenminste voor het grootste deel uit zeeklei. Nu leven er op zoo'n terrein zeer typische dieren, die men nergens anders vinden zal. Evenals de daar groeiende planten zijn zij aan deze zeer speciale omgeving gebonden. Het meest geldt dit voor een diertje als *Apion limonii* Kirby, dat op geen andere plant dan *Statice limonium* L. schijnt voor te komen.

Het diertje is in Engeland in Norfolk gevangen, verder vooral aan de meer Zuidelijke kusten van Frankrijk. In ons land was het indertijd een verrassing, toen het door La Fontijn bij Bergen op Zoom ontdekt werd en door Fokker bij Zierikzee. Buiten de Zeeuwsche stroomen was het niet bekend in ons land. Bij Bergen op Zoom was het langs den voet der oude vestingwerken aan de

Schelde, dat ik zelf het diertje ook gevonden heb, maar vooral langs de Eendracht, waar over een paar Kilometer de landrand paars ziet van de bloeiende *Statice*, tenminste als men in Augustus komt. Ook daar hetzelfde terrein als wij nu op Griend aantreffen.

Apion limonii Kirby.

In de tweede helft van Augustus komt nu ons snuitkevertje gewoonlijk te voorschijn en gaat tusschen de bloemen zitten, waar het door zijn paarse kleur niet te ontdekken is.

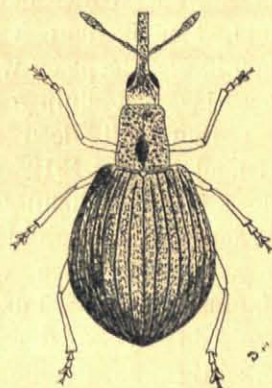
Eerst als men door forsch en zwaai met het sleepnet over de bloeiende *Statice* sleept, heeft men kans het diertje in het net te krijgen. Ik heb daar langs die Eendracht in Juli heel wat gesleept maar, al was het tot nu toe mijn beste vangst, betrekkelijk weinig gevangen.

Toen was ik te vroeg, wel heb ik een even goede herinnering aan regenbui en slik als dit jaar van Terschelling en Griend.

Hoe was het nu dezen keer? Zaterdag 9 Augustus op de Grie, lang gesleept, geen een *Apion*. Zondag 10 Augustus naar de Griend, alle *Statice* onder handen genomen, geen een *Apion*. Maandag 11 Augustus Dellewal. Na drie uur in het geheel gesleept te hebben 1, zegge één *Apion*, na nog een verder half uur geen tweede exemplaar. Dinsdag 12 Aug. op de Grie weer in het oneindige over de *Statice* gesleept, niets te vinden. Vrijdag 16 Augustus Dellewal. Nu is *Apion limonii* in aantal aanwezig.

Vermoedelijk zal de gang van zaken zoo zijn geweest. De kevers waren al ontwikkeld maar hielden zich in hun schuilhoeken verborgen. Dan breekt echter midden in den bloeitijd van *Statice* de paartijd aan en beklimmen ze de planten om te paren en voor de voortplanting te zorgen. Waar de wijfjes de eieren leggen en in welk deel of van welk deel der planten de larven leven, hoe zij het bolwerken om hun bestaan tegen overstroming te verdedigen, dat zijn tot nu toe nog alles vraagpunten. Wij kennen van de ontwikkeling van dit schitterend mooie diertje nog niets. Wel weten wij, dat het door zijn metaalachtige paarse kleur uitstekend harmonieert met de bloemen waarop het voorkomt; maar laten wij voorzichtig zijn met de verklaring van deze mimicry, voorloopig constateeren wij alleen de gelijkenis in kleur, meer niet.

Wat zou onze burgemeester van Griend zijn tijd nuttig kunnen besteden met het nagaan van de ontwikkelingsgeschiedenis van *Apion limonii*!

Beschrijving van *Apion limonii*

Kirby volgens Dr. EVERTS:
»Dekschilden aan den basaalrand, tusschen het schildje en de 4e stippellijn, met een bultig verheven kant; tamelijk breed eivormig. Lichaam uiterst fijn behaard, bijna of nagenoeg kaal, glanzig; fraai purperachtig-metaalglanzig of iets roodkoperkleurig, soms iets meer donker violetachtig of zelfs met een groenachtige tint flauw bijgemengd; het halsschild gewoonlijk lichter, iets meer geelkoperkleurig. Halsschild fijn, verspreid bestippeld, met een diep groefje vóór het schildje. Snuit bij het ♂ weinig van dien van het ♀ onderscheiden; iets korter, minder cilindervormig.
Lengte 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ m.m.

Nog een snuitkevertje, dat op de zelfde plaatsen, ja veelal op de zelfde plant voorkomt, is de *Polydrosus chrysomela* Ol.; een synoniem, dat ons meer zegt is *P. Salsicola* Fairm. Dit diertje hebben wij echter niet mogen ontdekken op onze eilandentocht, het lijkt wel wat op het bekende groen beschubde brandnetel-snuitkevertje.

Nu heeft de Griend nog andere terreinen dan slikken. Aan den Westkant is een strand met lage duintjes er aan grenzend. Op dat strand wemelde het van kleine grijze vliegjes. Op Terschelling was dat ook het geval en van daar had ik uit dat vliegenheir hier en daar een monster genomen om aan onzen Dipteroloog Prof. de Meyere toe te zenden; en wat blijkt nu, daar waren niet minder dan drie voor ons land nieuwe soorten bij, alle typische strandvormen. Over twee diersoorten haal ik uit zijn desbetreffenden brief het volgende aan:

„De twee *Chersodromia's* (n.l. *Ch. arenaria* Hal. en *Ch. cursitans* Zett.) zijn „beide slechts van Scandinavië, Denemarken en Engeland bekend. Lundbeck „deelt mede (*Diptera danica* III, p. 276), dat hij op één plaats aan de Deensche „kust vier soorten van dit genus bijeen vond, maar dat het belangwekkend was „te zien, dat er eenig verschil scheen te bestaan tusschen de juiste plaats waarop „zij voorkwamen; *cursitans* en *difficilis* liepen meer bepaald op het natte zand „tot aan de watergrens; de lichtgrijze *incana* kwam wat meer naar de landzijde „voor, waar het zand droog en dus wit van kleur was, *arenaria* liep voornamelijk „tusschen steenen en zeewier op het strand met heel veel snelheid. Deze ver- „schillen waren niet absoluut, maar toch opmerkelijk genoeg“.

Het is dus wel zaak om ook eens bij ons op die kleine vliegjes, die het strand soms als een grijs waas kunnen bedekken te letten, bij elken voetstap jaagt men ze in massa voor zich op.

Wat mij erg verwonderde is, dat wij op de *Statice* van Griend niet dat mooie paarse spanrupsje vonden, dat op Terschelling zoo overvloedig voorkwam. Welk vlindertje daaruit moet komen, weet ik nog niet, de vijf meegenomen rupsjes waren na de reis alle verpopt; dus leven we op hoop van zegen, dat ze goed zullen uitkomen. Wat had dat diertje ook weer een prachtige beschuttende kleur. Zoo genuanceerd als de bloemen, donkerpaars in het begin en lichter verschietend bij het oud worden, zoo hadden onze rupsjes alle mogelijke paarse tinten, en steeds kostte het moeite genoeg ze tusschen de bloeiwijzen te ontdekken.

De massa's sluipwespjes zouden op een rijke insectenfauna wijzen, maar ook daar past voorzichtigheid. Onze eilanden, ja onze heele kust is een verzamelpaats van drenkelingen en vlotreizigers. Al wat rivieren en zeestroomen meevoeren kan bij ons op of nabij het strand gevonden worden en eerst het herhaald of in aantal vinden mag een bewijs zijn van geslaagde nederzettingen, ten minste als het dieren betreft, die uit wat verder gelegen gewesten bekend zijn. Toch gebeurt dit in ons land zeer veel, het schijnt er een uitverkoren hoekje voor te zijn, niet alleen uit Noord en Zuid maar zelfs uit bergstreken. Als voorbeeld noem ik de bombardeerkevers van Zeeburg. Af en toe worden

ze gevonden om dan schijnbaar weer verdwenen te zijn, maar dan komt in eens een jaar, waarin ze in aantal te vinden zijn.

Ook nu weer had ik zoo'n buitenkansje. Daar op Griend en Terschelling spoelt overal zee gras aan. Men zou zoo zeggen: ideaal materiaal voor kevers om zich in te verschuilen, maar hoe ik ook zeefde en zocht, vinden deed ik er niets onder. Een enkele maal lag er een stuk blaaswier tusschen; zoo vond ik een paar stukken achter het dijkje, dat de Dellewal op Terschelling begrenst, vlak tegenover de Griend. Daar heb ik toen een zevental mij onbekende kortschildkevertjes in gevonden. Dr. Everts heeft ze voor mij gedetermineerd en dat blijkt alweer wat extraas te zijn, n.l. *Myrmecopora uvida* Erichs., een diertje waarvan wij het bestaan in de verste verte in ons land niet hadden vermoed.

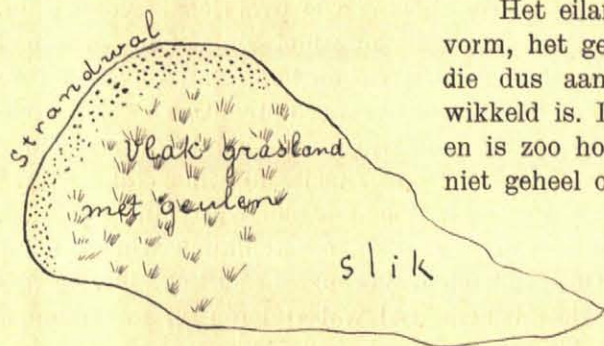
Ganglbauer zegt er van: „Westliches Mitteleuropa, Italien, Dalmatien, An der Meeresküste unter faulenden Algen“. Nu dat laatste kwam uit. Dat had dat sloome paard ook niet gedacht, dat mij van boven den dijk met verbazing stond gade te slaan, toen ik zoo druk de zeef hanteerde.

Dr. D. MAC GILLAVRY.

V.

Bij mijn tocht naar Griend, begin Juli van het vorige jaar, heb ik op het eilandje o. a. een twintigtal planten verzameld.

Mijn plan was in Augustus een tweede bezoek te brengen en dan de vegetatie van strandwal en „binnenland“ meer in bijzonderheden na te gaan. Tot mijn spijt heb ik dien tweeden tocht niet kunnen doen en daarom wil ik er nadrukkelijk op wijzen, dat mijn lijstje een voorloopig karakter draagt. Daarom ook heb ik enkele planten, waarvan ik niet volkomen zeker ben, in dit lijstje niet opgenomen.

Het eilandje heeft ongeveer nevenstaanden vorm, het gestippelde gedeelte is de strandwal, die dus aan de N.W. zijde het sterkst ontwikkeld is. De wal bestaat uit zeer grof zand en is zoo hoog dat hij zelfs bij hooge vloed niet geheel onderloopt.

De vegetatie bestaat voornamelijk uit echte strandduinplanten als: *Honkenya peploides*, *Triticum junceum*, *Sedum acre* en enkele exemplaren *Cakile*

maritima. Ook *Obione portulacoides*, anders een echte slibplant, komt aan de binnenzijde tamelijk veel voor.

Het eigenlijke binnenland is een vlak grasland met een bodem van slibhoudend zand, doorsneden van 0.5—1 M. diepe en 2—3 M. breede, door hooge vloed uitgeslepen geulen. De vegetatie der geheele N. helft bestaat bijna alleen uit